

Harmoni, konsensus och kreativitet – tio dagar på Abya Yala seminarium

(artikel publicerad i IAL-Bladet år 2005)

Konsensus, kulturkrockar, kulturella aftnar, frihandelsavtal och ägg. Så skulle jag vilja sammanfatta det Abya Yala-seminarium som ägde rum i Guatemala den 14 till 24 mars i år. För första gången samlades drygt 25 Abya Yala medlemmar, med representanter från såväl de europeiska ramorganisationerna som från så kallade frö- och partnerorganisationer. Syftet var att diskutera relevanta frågor och lära känna varandra bättre, för att på så sätt underlätta Abya Yalas arbete mot gemensamma mål i framtiden. De diffusa nationella identiteterna hos IAL:s representanter – svensk-mexikanska Veronica Persson, colombiansk-svenska Fernando García och svensk-isländsk-danska Maja Permerup – är talande även för de övriga deltagarna som dock hade äran att representera organisationer från Guatemala, Mexico, Peru, Italien, Spanien och Tyskland.

På det ursprungliga programmet stod frågor som volontärverksamheten mellan Europa och Latinamerika samt demokrati, ALCA (ett planerat frihandelsavtal mellan Nord-, Central- och Sydamerika), konflikt och interkulturalitet. Att vara i Guatemala, som 1996 undertecknade fredsavtal efter ett 36 år långt inbördeskrig, är att befinna sig mitt i en kurs om alla dessa ämnen. Till exempel illustrerades frihandelsavtalens negativa mottagande bland många guatemalteker med att vi blev många timmar försenade till seminariet, på grund av att manifestationer och vägblockader hindrade bussen – som var full av de människor som inte tyckte det lönade sig eller inte vågade protestera – från att komma fram.

Första dagen inleddes med temat demokrati – hur definierar vi begreppet och hur kan vi nå dit? Efter en förmiddag av stormiga diskussioner, där man tydligt kunde se skillnader mellan temperamentsfulla sydeuropéer och latinamerikaner och nordeuropéer som väntar på sin tur för att prata (stereotyperna stämde alltså), hade vi slutligen nått målet – konsensus. Detta för mig politiskt kontroversiella ord blev ett av honnörsorden under seminariet, och ju längre tiden gick desto fortare kunde vi finna konsensus över såväl organisations- som nationsgränser. Idag betyder konsensus för mig att man fattat ett beslut som alla kan ställa upp på.

Ett annat av seminariets tema, konflikt och konflikthantering, hade en liknande effekt på stämningen bland oss seminariedeltagare som resonemangen kring konsensus. Genom att diskutera och analysera konflikter som vi upplevt under volontärläger blev vi samtidigt medvetna om betydelsen av att inte bara tala med varandra, utan också av att lyssna. För att kunna lösa en redan uppstådd konflikt måste man dessutom finna orsakerna till den.

Det interkulturella ickeformella lärande som SCI står för behandlades under ett par dagar, genom diskussioner kring bland annat kulturkrockar och identitet. Erfarenhetsutbyte varvades med olika övningar som kan användas vid volontärutbildningarna och syftet var framför allt för att finna en gemensam ståndpunkt för hur vi kan förbereda och hjälpa framtida volontärer (före, under och efter lägren). Intressant i sammanhanget är diskussionen kring hur förberedda volontärerna egentligen kan bli. Lagom är bäst, som det brukar heta, och vi var alla överens om att en genomtänkt förberedelsekurs är nödvändig för att ge volontärerna en grund att stå på, och att vi på detta sätt också medverkar till att öka lägrens kvalitet.

Nu är vi hemma igen, med kaffe, te, choklad och otaliga färgglada souvenirer samt många

erfarenheter och skratt i bagaget. Resultaten av seminariet i Guatemala kommer att sammanställas i en broschyr som beräknas vara färdig under vintern (och i en tecknad serie med tema interkultur), och förhoppningsvis kommer de idéer som utvecklats att genomföras. Hopp finns dessutom om ett uppföljningsseminarium inom något år.

Och äggen, undrar kanske någon? Ägg äter man mycket i Guatemala och trots att seminariet ägde rum i påskveckan försvann all vilja till anpassningsbarhet och nya kulturella erfarenheter hos de europeiska deltagarna efter att ha ätit cirka tjugo ägg var på några få dagar. Ett vänligt samtal med kökspersonalen ledde till färre omeletter och mättare européer... Det finns en gräns för hur långt kunskap, medvetenhet och tolerans räcker även i volontärsammanhang.

Maja Permerup